

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XII. Ostendit nonum fructu[m], qui est, in dubijs tutior ambulatio. Vbi traditur, quomodo in dubijs obediri debeat; & quòd ingressus Religionis libro vitæ asscribat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

lutatis pedibus conculcaret: vt posset vacare philosophiæ, elegit Academicam villam, ab vrbe procul, non solum desertam, sed & pestilentem; vt cura & assiduitate morborum, libidinis impetus frangeretur; discipuli que sui nullam aliam sentirent voluptatem, nisi earum rerum quas discerent. Hæc Hieronymus. Cùm igitur monasterium bene regulatum locus sit propter plura longè aptior pro erectione animi & spiritus ad diuina, quàm fuerint loca & scholæ Gentilium; patet quòd Religionis fructus, est spiritus ad Deum facilius eleuatio.

CAPVT XII.

Ostendit nonum fructum, qui est, in dubiis tutior ambulatio. Vbi traditur, quomodo in dubiis obediri debeat: & quòd ingressus Religionis libro vitæ ascribat.

NONVS prætereà Religionis fructus, est in dubiis tutior ambulatio: ita vt Religiosus, quando dubium est, quid in moralibus sit agendum, vel dimittendum, tutius in multis casibus ambulet, quàm secularis valeat ambulare. Quod patet ex via triplici, scilicet ex iniunctione humili à Prælato suscepta obedientia, ex probabili suæ saluationis præscientiâ, & ex virtuosorum

*Vnde pro-
ueniat Reli-
giosum tu-
tius sua
agere.*

tum exemplorum continua refulgentia.

Primò, inquam, patet ex humili iniun- ^{1. Ratio.}

ctione à Prælato suscepta obedientia. Sunt enim quædam adeò bona, quæ communiter scire debent omnes, talia esse licita. alia sunt tam mala, vt communiter agnosci valeant esse peccata. alia verò tenent medium locum, de quibus potest esse dubium, an sint licita vel non. Et cum talia à Prælato iubentur ex obedientia, sine peccato seruari possunt, iuxta modum quem B. Bernardus declarat in Sermone, cuius principium: Non

De obedi-
tia & eius
gradibus.

possumus, quæ sit obedientia spiritualis. Vt, inquit, via obedientiæ elucescat, ostendamus quantum possumus, quæ sit obedientia spiritualis ad Deum, propria ad hominem, communis inter Deum & hominem. Sunt quædam summè mala, quædam summè bona. Summè bona sunt, diligere Deum, amare proximum, veritatem loqui, non furtum facere, & alia multa, quæ sermonis breuitas numerare prohibet. Summè mala sunt eorum contraria, & similia illis. Bona præcepit Deus vt faciamus: à malis iubet vt abstineamus. Præcepti huius sancta & incommutabilis auctoritas non valet quoquo modo refelli: quia illius est caractere consignata, qui dicit: *Ego Dominus, & non mutor.* Si

Malach. 3.

ergo homo ille quem posuit Dominus super ^{7.6.}

capi-

Act. 5. 29.

capita nostra, aliter sentire voluerit, ponens tenebras lucem, & lucem tenebras, vel præcipiat prædicta bona relinquere, vel malis præfatis adhærere: audacter refutandum est præcipientis imperium, & libera voce dicendum: *Obedire oportet magis Deo quam hominibus.* Hæc enim spiritualis obedientia ad Deum, nequaquam est hominis arbitrio temperanda. Certam igitur regulam tene, ut nec imperio Prælatorum prædicta bona relinquant, vel facias mala. Inter summè verò bona, & summè mala, quædã media sunt ad alterutrũ se habentia, quæ boni maliq; nomen assumunt. Media sunt ambulare, sedere, tacere, loqui: ieiunare, vigilare, dormire: & si qua sunt similia: quæ si pastoris licentia fiant, summam expectant retributionem. In his igitur mediis, subditi & obedientes esse debemus ad nutum Præpositorum, nihil interrogantes propter conscientiam. Quia in his nullum præfixit opus Deus, sed Prælatorum dereliquit imperio disponenda. Non autem te moueat magister imperitus, indiscreta potestas: sed memento, quòd non est potestas nisi à Deo; & qui resistit potestati, resistit Dei ordinationi. Hæc est propria hominis obedientia, quam homini debemus, qui homini subditi sumus. Communis est ea inter Deum & hominem, quia quidquid obe-

obedientiæ Prælati exhibetur, Deo exhibetur, qui dixit; *Qui vos audit, me audit.* Luc 10.16.

Cum magna igitur cautela hoc tramite dicimus incedendum, quia & multi gradus obedientiæ ibidem delitescunt: quorum qui unum dereliquerit, ceteros sine retributione tenebit. Primus est, obedire libenter. Secundus, obtemperare simpliciter. Tertius, hilariter obedire. Quartus, velociter obsecundare. Quintus, viriliter adimplere. Sextus, humiliter obedire. Septimus, indefinenter obtemperare. Hæc Bernardus.

Hos gradus
la: è expli-
cat S. Bern.
ibidem.

Secundò, patet propositum ex probabili sua saluationis præscientia. Cum enim homo omnibus pro Deo relictis se totum perpetuè diuino tradit obsequio, vocationem suam satis certam facit, si perseuerat, quòd de numero extet saluandorum. Vnde 2. Petri 1. *Quapropter, fratres, magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Ad idem notabile gestum ponit Gaufridus super Apocalypsim, prout refert Vincentius. Nam honorabilis quidam, Ioannes nomine, Sacerdos ecclesiæ Lugdunensis, propositum concepit Ordinem Cisterciensem in monasterio regularissimo intrandi. Mutato autem proposito, in eius compensationem limina S. Iacobi visitauit: à quibus domum propriam rediens, fati-

2. Ratio
sumitur ex
probabili
præscientia
sua saluationis.

2. Pet. 1. 10

4. par. spec.
hist. lib 26.
cap. 42.

fatigatus ex itinere, in cubiculo obdormiuit. Cui Christus cum Apostolo Petro & Iacobo apparuit. Petro autem librum tenenti, Christus iubet vt aperiat. Erat autem scriptus aureis litteris, nomina prædestinatorum continens. Et cum Petrus legeret nomina plura, & ad Ioannem veniret prædictum, dicit Christus, Tolle, tolle, dele eum, dele: quia meum se futurum promiserat, & resiliit à proposito. Accedens autem Iacobus, orabat: Domine, meus est peregrinus, ne deleas eum obsecro. Cui Dominus: Meus, inquit, non peregrinus, sed ciuis esse debebat. Nonne maius est ciuem meum esse, quàm tuum peregrinum? Et iterum Iacobus: Ne, quaeso, piissime, cum deleas, obsecro. Fideiubeo pro eo, quòd propositum exequetur. Et Dominus: Quando? Cui Iacobus: Infra quindecim dierum spatium. Et tunc Ioannes euigilauit, & solo tenus prostratus pro fideiussione B. Iacobo gratias egit, cum lacrymis dicens: Faciam prorsus B. Iacobe, quòd pro me spondesti. Post fletum igitur iterum obdormiens vidit Christum, & præfatos Apostolos, ac Petrum ad Christi iussum de libro legentem ita: *Mure-nulas aureas faciemus tibi, vermiculatas argento.* Iterum euigilans ante dies promissionis, mox monasterium Bonæuallis intrauit.

Cant. I. II

uit. vbi primus Abbas effectus, & post eccle-
siae Valentinæ Antistes, & in vita & morte
multis coruscans miraculis.

Tertiò patet propositum ex virtuosorum
exemplorum continua refulgentia. Nam in
omni panè arte ac disciplina, tutius bonum
ad exemplar quisque operatur extrinsecus,
præsertim si sit discipulus. Patet hoc in scri-
ptoribus, & pictoribus, ac opere polymitico
laborantibus. non minùs exemplari opus
est, in virtutibus volenti succrescere. Con-
sulit idem B. Bernardus, dicens: Elige tibi
meo consilio hominem, cuius vitæ exem-
plar sic cordi tuo infederit, vt quoties eius
recordatus fueris, ad reuerentiam cogitati
assurgas, & temetipsum ordines & compo-
nas, ac si præsens sit. Frequenter ego, quod
fateri non verecundor, corde durus & frigi-
dus cum quærerem in quo recalesceret spi-
ritus meus, nec vlla parte occurreret qui
succurreret; tunc subitò fortè ad affatum,
vel etiam ad aspectum cuiuspiam spiritualis
viri, interdum etiam ad solam defuncti seu
absentis memoriam flabat spiritus, & flue-
bant aquæ. Confundebar proinde & humi-
liabar, & indignum agnoscebam, cui per se-
ipsum dulcesceret Deus. Doleo non meruif-
se de manu in manum gratiam. Existimo a-
liquos vestros idem expertos. Qua in re quid

3. Propositum
probat ex
luce bonorum
exemplorum.

Bern. ferm.
14. sup. cat.

Quantum
prodest bo-
na exempla
cernere.

Sen. ep. II.
& 25.

sentiendum, nisi quòd nostra aut superbia
conuincitur, aut humilitas custoditur, aut
fraterna charitas nutritur. Eamdem senten-
tiam ponit Seneca: Aliquis, ait, vir bonus
eligendus est nobis, ac semper ante oculos
habendus est: vt sic tamquam illo spectante
viuamus, & omnia tamquam illo vidente
faciamus. Maxima pars peccatorum tolli-
tur, si peccaturis testis assistit. aliquem ha-
beat animus, quem vereatur, cuius auctori-
tate etiam secretum suum sanctius faciat.
O felicem, qui sic aliquem vereri potest, vt
ad memoriam eius se componat atque or-
dinet! Qui sic aliquem vereri potest, citò
erit verendus. Hæc ille. Euidens autem est,
in quolibet reformato monasterio, multa
taliusmodi virtutum reperiri exemplaria, à
quibus vitia vitari, & virtutes docentur ope-
rari. Idcirco pro tutiori norma viuendi, quan-
do occurrunt de operabilibus dubia, datur à
Theologis regula talis, quam ponit Ioannes
de Tambaco in suo De consolatu Theolo-
gico: In dubiis, inquit, bonorum virorum
vita, aliis viuendi debet regula esse.